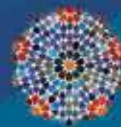

FATWA-FATWA YANG TELAH
DIWARTAKAN DI NEGERI
PULAU PINANG 1996 - 2014

Isu-Isu Fatwa Munakahat

Keputusan Muzakarah Jawatankuasa
Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi
Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia

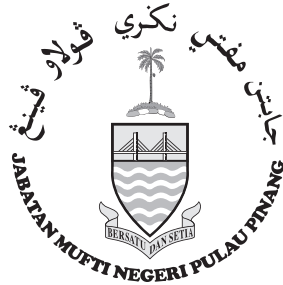

FATWA-FATWA YANG TELAH
DIWARTAKAN DI NEGERI
PULAU PINANG 1996 - 2014

Isu-Isu Fatwa Munakahat

Keputusan Muzakarah Jawatankuasa
Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi
Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia

FATWA-FATWA YANG TELAH DIWARTAKAN DI NEGERI PULAU PINANG 1996 - 2014 & ISU-ISU FATWA MUNAKAHAT

Cetakan Pertama.....2016

Hakcipta terpelihara. Tidak Dibenarkan mengeluarkan ulang mana-mana bahagian penerbitan ini dalam apa jua bentuk yang boleh diperolehi semula atau disiarkan dalam sebarang bentuk dengan apa cara, elektronik, mekanikal, fotokopi, rakaman atau sebaliknya tanpa mendapat keizinan daripada penerbit

Susunan:

Bahagian Fatwa
<http://mufti.penang.gov.my>

Diterbitkan oleh :

Jabatan Mufti Negeri Pulau Pinang
Tingkat 48, KOMTAR,
10000 Pulau Pinang.
Tel : 04-263 2975 Faks : 263 2985

Rekabentuk/Urus :

Three Communications

NASKAH PERCUMA

جايان كمالوان اسلام ماليسيا

JABATAN KEMAJUAN ISLAM MALAYSIA
Blok D7 & D9, Kompleks D
Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan
62519, PUTRAJAYA
MALAYSIA

Tel: 603-8886 4000
Faks: 603-8889 2039
Portal Rasmi: www.islam.gov.my

Rujukan Kami : JAKIM.KSK.100-9 (26)
Tarikh : 07 September 2016M
05 Zulqa'idah 1437H

YBhg Dato' Dr. Wan Salim bin Wan Mohd Noor
Mufti Kerajaan Negeri
Jabatan Mufti Negeri Pulau Pinang
Tingkat 48, KOMTAR
10000 Pulau Pinang

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ

YBhg Dato',

**MEMOHON KEBENARAN MENYUNTING, MENCETAK, MENERBIT SERTA
MENGEDAR BUKU ISU-ISU FATWA MUNAKAHAT**

Dengan hormatnya saya merujuk surat YBhg Dato' no.rujukan JMNPP/19/007/006
Kit.4 (42) bertarikh 01 September 2016 berkaitan perkara di atas.

2. Sukacita dimaklumkan Jabatan ini amat berbesar hati atas inisiatif pihak YBhg Dato' untuk mencetak, menerbit serta mengedar buku **Isu-isu Fatwa Munakahat** yang telah diterbitkan oleh Jakim.
3. Jabatan ini bersetuju memberi kebenaran pihak YBhg Dato' membuat reka bentuk susun atur huruf (**tanpa mengubah struktur ayat bagi kandungan fatwa**), mencetak, menerbitkan dan mengedarkan buku yang dimaksudkan.
4. Perhatian dan kerjasama YBhg Dato' bagi menyebarkan luaskan fatwa berkenaan amat dihargai dan diucapkan ribuan terima kasih.

Sekian.

"BERKHIDMAT UNTUK NEGARA"

Saya yang menurut perintah,

(HALIM BIN AHMAD)

Pengarah
Bahagian Pembangunan Keluarga, Sosial & Komuniti
b.p. Ketua Pengarah
Jabatan Kemajuan Islam Malaysia

**FATWA-FATWA
YANG TELAH
DIWARTAKAN
DI NEGERI
PULAU PINANG
1996 - 2014**

ISI KANDUNGAN

<i>PERKARA</i>	<i>TARIKH DIWARTAKAN</i>	<i>MUKASURAT</i>
Fatwa Mengenai Anak Tak Sah Taraf	27 Oktober 2005	01
Fatwa Mengenai Pegawai Perhubungan Pelanggan (GRO)	27 Oktober 2005	03
Fatwa Mengenai Hukum Wanita Menyerupai Lelaki Dan Sebaliknya	8 Oktober 2009	05
Fatwa Mengenai Hukum Menggunakan Asid Deoksiribonukleik (DNA) Untuk Menentukan Status Nasab Anak	3 Julai 2014	09

NEGERI PULAU PINANG

Warta Kerajaan

DITERBITKAN DENGAN KUASA
GOVERNMENT OF PENANG GAZETTE
PUBLISHED BY AUTHORITY

Jil. 49
No. 22

27hb Oktober 2005

TAMBAHAN No. 11
PERUNDANGAN

Pg. P.U. 19.

ENAKMEN PENTADBIRAN HAL EHWAL AGAMA ISLAM
NEGERI PULAU PINANG 1993
ADMINISTRATION OF ISLAMIC RELIGIOUS AFFAIRS
ENACTMENT OF THE STATE OF PENANG 1993
FATWA DI BAWAH SEKSYEN 37
FATWA UNDER SECTION 37

PADA menjalankan kuasa yang diberikan oleh seksyen 37 Enakmen En. No. 7/1993.
Pentadbiran Hal Ehwal Agama Islam Negeri Pulau Pinang 1993, seperti
yang dinyatakan dalam Jadual, Mufti bagi Negeri Pulau Pinang membuat
fatwa.

IN exercise of the powers conferred by section 37 of the Administration of En. No. 7/1993.
Islamic Religious Affairs Enactment of the State of Penang 1993, as
specified in the Schedule, the Mufti of the State of Penang makes the *fatwa*.

JADUAL/SCHEDULE

FATWA MENGENAI ANAK TAK SAH TARAF

(a) Anak Tak Sah Taraf ialah:

- (i) Anak yang dilahirkan di luar nikah sama ada akibat zina
atau rogol dan dia bukan daripada persetubuhan syubhah
atau bukan daripada anak perhambaan.

- (ii) Anak dilahirkan kurang dari enam bulan dua lahzah (saat) mengikut takwim qamariah daripada tarikh tamkin (setubuh).
- (b) Anak tak sah taraf sama ada diikuti dengan perkahwinan pasangan itu atau tidak hendaklah dibinkan atau dibintikan kepada "Abdullah".
- (c) Anak tak sah taraf tidak boleh dinasabkan kepada lelaki yang menyebabkan kelahirannya atau kepada sesiapa yang mengaku menjadi bapa kepada anak tersebut. Oleh itu tidak boleh pusaka-mempusakai dan tidak menjadi mahram antara keduanya.
- (d) Lelaki yang menyebabkan kelahiran anak tak sah taraf atau yang mengaku menjadi bapa kepada anak tersebut tidak boleh menjadi wali kepada anak tak sah taraf tersebut.

1. ائق تڤ صح طرف اباله :

1. ائق تڤ دلاهيركن دلوار نكاح سمادا عقيبة زنا اتو روكونل دان دي بوكن درفد

فوسوبوهن شبهة اتو بوكن درفد ائق فوهيمان.

ب. ائق دلاهيركن كورغ دري ائم بولن دوا لحظة (ساعة) مغيكوت تويوم قمرية درفد

تاريخ تمكين (سوبوه) .

ب. ائق تڤ صح طرف سمادا دليكوني دغن فوكهوين فاسغن ايت اتو تيدق هندقله دبكن اتو

دبكن كهد " عبد الله " .

ج. ائق تڤ صح طرف تيدق بوليه دنسبكن كهد للاكي تڤ مبيبن كلاهيران اتو كهد سسياف تڤ

مغاكو منجادي باف كهد ائق ترسوت. اوليه ايت تيدق بوليه فوساك-مفوساكا اي دان تيدق

منجادي محرم اتارا كدوان.

د. للاكي تڤ مبيبن كلاهيران ائق تڤ صح طرف اتو تڤ مغاكو منجادي باف كهد ائق ترسوت

تيدق بوليه منجادي والي كهد ائق تڤ صح طرف ترسوت.

Bertarikh 30 September 2005

Dated 30 September 2005

[PU/PP 3200 Jld. 1]

DATO' HAJI HASSAN BIN HAJI AHMAD
Mufti Kerajaan Negeri Pulau Pinang
Mufti of the State of Penang

Lampiran 20

Pg. P.U. 23.

ENAKMEN PENTADBIRAN HAL EHWAL AGAMA ISLAM
NEGERI PULAU PINANG 1993

ADMINISTRATION OF ISLAMIC RELIGIOUS AFFAIRS
ENACTMENT OF THE STATE OF PENANG 1993

FATWA DI BAWAH SEKSYEN 37
FATWA UNDER SECTION 37

PADA menjalankan kuasa yang diberikan oleh seksyen 37 Enakmen Pentadbiran Hal Ehwat Agama Islam Negeri Pulau Pinang 1993, seperti yang dinyatakan dalam Jadual, Mufti bagi Negeri Pulau Pinang membuat fatwa.

En. No. 7/1993. IN exercise of the powers conferred by section 37 of the Administration of Islamic Religious Affairs Enactment of the State of Penang 1993, as specified in the Schedule, the Mufti of the State of Penang makes the *fatwa*.

JADUAL/SCHEDULE

En. No. 7/1993. FATWA MENGENAI PEGAWAI PERHUBUNGAN PELANGGAN (GRO)

1. Bahawa bertugas sebagai Pegawai Perhubungan Pelanggan (GRO) adalah haram dan berdosa.
2. Bagi maksud fatwa ini, mana-mana wanita Islam adalah dilarang menjalankan tugas sebagai Pegawai Perhubungan Pelanggan (GRO) di kelab-kelab malam, rumahurut, disko, bar, pub dan sebagainya. Larangan ini meliputi kepada sifat serta ancamannya seperti berikut:
  - (i) Pekerjaan tersebut melanggar batas-batas yang ditetapkan oleh hukum syarak.
  - (ii) Mendedahkan aurat.
  - (iii) Pergaulan bebas antara bukan mahram.

- 1 . بهوا برتوكس سبائي فكاوي قرهويوغن قلغكن اداله حرام دان بردوسا .
- 2 . باكي مقصود فتوى اين، مان-مان وائيتا اسلام اداله دلارع منجانلكن توكس سبائي فكاوي قرهويوغن قلغكن دكلب-كلب مالم ، رومه اوروت، ديسكو، بر، قوب دان سبائين .
لاراغن اين مليتويي كهد صفة سرت انچامنن سفرت بريكوت :
- (ا) . فكارجان ترسبوت ملغكز باتس-باتس شع دتفكن اوليه حكوم شرع .
(ب) . منددهكن عورة .
(ت) . فركاولين ببس اتارا بوكي محرم .

Bertarikh 30 September 2005
Dated 30 September 2005
[PU/PP 3200 Jld. 1]

DATO' HAJI HASSAN BIN HAJI AHMAD
Mufti Kerajaan Negeri Pulau Pinang
Mufti of the State of Penang

Lampiran 24

No. 667.

FATWA DI BAWAH SEKSYEN 48

Pada menjalankan kuasa yang diberikan oleh subseksyen 48(3) dan (4) Enakmen Pentadbiran Agama Islam (Negeri Pulau Pinang) 2004. Mufti Negeri Pulau Pinang atas perkenan Yang di-Pertuan Agong membuat fatwa seperti yang dinyatakan dalam Jadual.

JADUAL

FATWA MENGENAI HUKUM WANITA
MENYERUPAI LELAKI DAN SEBALIKNYA

1. Bahawa pengkid iaitu wanita yang mempunyai penampilan dan gerak laku serta memiliki kecenderungan naluri seksual seperti lelaki. Pemakaian budaya pengkid adalah haram di sisi Islam. Pengharaman ini juga meliputi orang lelaki yang mempunyai penampilan dan gerak laku menyerupai orang perempuan. Oleh yang demikian, ibu bapa serta masyarakat Islam digesa supaya memberi perhatian serius terhadap gejala ini serta menekankan pendidikan dan tunjuk ajar yang sebaik-baiknya kepada anak-anak khususnya dalam aspek berpakaian, perlakuan dan penampilan supaya gejala seumpama ini dapat dielakkan kerana ia adalah berlawanan dengan fitrah dan sunnatullah.

2. Pengharaman ini adalah berdasarkan:

(i) Hadis:

لعن النبي صلى الله عليه وسلم المختئين من الرجال، والمترجلات من النساء

Daripada Ibn Abbas r.a berkata: "Rasulullah S.A.W. melaknat mereka yang menyerupai wanita daripada kalangan lelaki dan mereka yang menyerupai lelaki daripada kalangan wanita". (Sahih Bukhari)

(ii) Hadis:

لعن رسول الله عليه وسلم الرجل يلبس لبسة المرأة، والمرأة تلبس لبسة الرجل

Daripada Abu Hurairah r.a berkata: "Rasulullah S.A.W. telah melaknat orang lelaki yang memakai pakaian perempuan dan perempuan yang memakai pakaian lelaki". (Sunan Abu Daud)

Bertarikh 5 Ogos 2009
[JMN/PP/7/002 Jld. 2; PUNPP 152.100.1/2/2(1)]

Hassan

DATUK HAJI HASSAN BIN HAJI AHMAD
Mufiti Kerajaan Negeri
Pulau Pinang

فتوى دباوه سيكشن 48

فد منجاننكن كواس مع دبريكن اوليه سويسيكشن 48 (3) دان (4) اينكن فنديرين اكام اسلام (نكري
فولاو فينغ) 2004, معني نكري فولاو فينغ اتس فركن مع دفرتوان اكوج ممبوات قوى سفرتي مع دپاتاكن دام
جدوال.

جدوال

فتوى مشامي حكوم وانيا ميروفائي للاكي دان سباليقن

1. هاوا فينكيد آيت وانيا مع ممفواي فنمفيلن دان كرفلاكو سرتا ممبليكي كچندروغن تلوري
سيكسوال سفرتي للاكي. فمكاين بودايا فينكيد اداله حرام دسيسي اسلام. فمحرمان اين جوكن
مليفوتي اورغ للاكي مع ممفواي فنمفيلن دان كرفلاكو ميروفائي اورغ فرمفوان. اوليه مع دمكين,
ايوباف سرت مشاركت اسلام دكسا سفاي مبري فرهايتان سروس ترهادف كجالا اين سرتا
منككن فنديديكن دان تويقوج اجر مع سباليقن-بايقن كهدا اتق- اتق خصوص دام اسبق
برفاكين, فرلاكوان دان فنمفيلن سفايا كجالا ساومشا اين دافت داپلكن كران اي اداله برلاوان
دغن فطره دان سنة الله.

2. فمحرمان اين اداله برفاسركي :

z. حديث :

لعن النبي صلى الله عليه وسلم والمخنثين من الرجال, والمترجلات من النساء
درقد ابن عباس رضى الله عنه بركات : " رسول الله صلى الله عليه وسلم ملعنة مريك مع
ميروفائي وانيا درقد. كالفن للاكي دان مريك مع ميروفائي للاكي درقد كالفن وانيا "

(صحيح بخاري)

ii. حديث :

لعن رسول الله صلى الله عليه وسلم الرجل يلبس لبسة المرأة. والمرأة تلبس لبسة الرجل

درقده ابو هريرة رضى الله عنه بركات : " رسول الله صلى الله عليه وسلم ثله ملعنة أورغ

لالاكي شيخ ماماكي فكاين فرمغوان دان فرمغوان شيخ ماماكي فكاين لالاكي. " (سنن ابو داود)

بر تاريخ 2009 Ogos 5

[JMN/PP/7/002 Jld.2; PUNPP 152.100.1/2/2(1)]

حاج

داتو حاج حسن بن حاج أحمد

مفتي كراجان نكري فولاو شينغ

Fatwa-fatwa Yang Telah Diwartakan Di Negeri Pulau Pinang 1996 - 2014

NEGERI PULAU PINANG

Warta Kerajaan

DITERBITKAN DENGAN KUASA

GOVERNMENT OF PENANG GAZETTE

PUBLISHED BY AUTHORITY

---

3 Julai 2014

FATWA DI BAWAH SEKSYEN 48

Pada menjalankan kuasa yang diberikan oleh seksyen 48 Enakmen Pentadbiran Agama Islam (Negeri Pulau Pinang) 2004 [*Enakmen 2*], atas perkenan Yang di-Pertuan Agong, Jawatankuasa Fatwa Negeri Pulau Pinang, membuat fatwa sebagaimana yang dinyatakan dalam Jadual.

ENAKMEN PENTADBIRAN AGAMA ISLAM
(NEGERI PULAU PINANG) 2004

No. 530.

FATWA DI BAWAH SEKSYEN 48

Pada menjalankan kuasa yang diberikan oleh seksyen 48 Enakmen Pentadbiran Agama Islam (Negeri Pulau Pinang) 2004 [Enakmen 2], atas perkenan Yang di-Pertuan Agong, Jawatankuasa Fatwa Negeri Pulau Pinang, membuat fatwa sebagaimana yang dinyatakan dalam Jadual.

JADUAL

FATWA MENGENAI HUKUM MENGGUNAKAN ASID
DEOKSIRIBONUKLEIK (DNA) UNTUK MENENTUKAN STATUS
NASAB ANAK

Mesyuarat Jawatankuasa Fatwa Negeri Pulau Pinang Bil. 1/2013 telah membincangkan tentang hukum menggunakan DNA untuk menentukan status nasab anak serta tempoh melaksanakan *li'an* untuk menafikan nasab anak. Mesyuarat telah membuat keputusan berdasarkan hujahan seperti yang berikut:

- (a) setelah meneliti keterangan, hujah dan pandangan yang dikemukakan, mesyuarat menegaskan bahawa Islam sangat menitikberatkan persoalan nasab dan apabila telah ada dalil yang mengisbatkan nasab, maka penafiannya tidak boleh diterima melainkan dengan kaedah *li'an* kerana *li'an* telah sabit melalui al-Quran, al-Sunnah dan al-Ijma' dan merupakan suatu amalan *ta'abbudiah*;
- (b) Mesyuarat juga menjelaskan bahawa Majma' al-Fiqh al-Islami yang telah bersidang pada 21–26 Syawal 1422 bersamaan 5–10 Januari 2002 telah memutuskan bahawa untuk mengisbatkan nasab, penggunaan DNA dibenarkan dan dilakukan atas perintah mahkamah hanya dalam kes pertelingkahan ketidaktahuan nasab anak atas pelbagai sebab, kekeliruan atau pertukaran anak di hospital atau pusat jagaan, kes bayi tabung uji serta dalam kes anak-anak yang hilang atas sebab bencana alam dan sebagainya. Walau bagaimanapun, Majma' al-Fiqh al-Islami menetapkan bahawa DNA tidak boleh digunakan untuk menafikan nasab anak apalagi digunakannya mendahului kaedah *li'an*;
- (c) Mesyuarat menegaskan bahawa para *fuqaha'* telah bersepakat bahawa penafian nasab anak melalui kaedah *li'an* perlu dilakukan dengan kadar segera (على الفور) dan jika penafian nasab tidak dilakukan dalam tempoh yang ditetapkan, maka gugurlah hak penafian nasab tersebut;

- (d) Mesyuarat turut menegaskan bahawa merujuk kepada Mazhab Shafie, terdapat dua pandangan iaitu *qaul qadim* dan *qaul jadid*, *Qaul qadim* Imam Shafie menetapkan bahawa penafian hendaklah berlaku sejurus diketahui kelahiran bayi tersebut. Sekiranya penafian tidak dibuat, bermakna seseorang itu telah mengakui bahawa bayi tersebut adalah anaknya. Namun begitu, dalam *qaul jadid* penafian tidak semestinya secara terus. Ia memerlukan masa sebelum sesuatu keputusan diambil memandangkan ia merupakan satu perkara yang penting. Ia boleh ditangguhkan sehingga tiga hari dan penangguhan hanya boleh berlaku atas sebab keuzuran.
- (e) berdasarkan penegasan dan pandangan para ulama' mengenai tempoh segera bagi melakukan *li'an* untuk menafikan nasab anak. Mesyuarat berpandangan bahawa seseorang yang hendak melakukan *li'an* bagi penafian nasab anaknya perlu mempunyai tempoh waktu yang munasabah sebelum membuat keputusan demi mengelakkan sebarang kemudaratan yang mungkin berlaku;
- (f) Mesyuarat bersetuju memutuskan bahawa tempoh segera bagi seseorang bapa yang hendak melakukan *li'an* bagi menafikan nasab anaknya adalah bermula daripada tarikh isterinya disahkan mengandung sehinggalah tiga (3) hari selepas bersalin. Penafian setelah tempoh munasabah tersebut adalah tertolak dan anak tersebut adalah sah dan sabit sebagai anaknya; dan
- (g) Mesyuarat juga bersetuju memutuskan supaya garis panduan untuk menjalankan ujian DNA oleh pihak berkuasa berkaitan hendaklah diperketatkan lebih-lebih lagi dalam isu untuk menafikan nasab kerana DNA hanya sekadar *qarinah* atau sokongan semata-mata dan tidak boleh dijadikan bukti utama.

Dibuat 27 Februari 2014

[JMNPP/(S)/19/1101/001 Klt. 2; PUNPP 352/100/1/2/E-A/1 Jld. 2]

Dengan Titah Perintah

DATO' SERI HAJI HASSAN BIN HAJI AHMAD
Pengerusi Jawatankuasa Fatwa
Pulau Pinang

**ISU-ISU
FATWA
MUNAKAHAT**

(KEPUTUSAN MUZAKARAH
JAWATANKUASA FATWA
MAJLIS KEBANGSAAN
BAGI HAL EHWAL
UGAMA ISLAM MALAYSIA)

ISI KANDUNGAN

PERKARA	MUKASURAT
1. Hukum Menggunakan DNA Untuk Menentukan Status Nasab Anak Dan Tempoh Melaksanakan <i>Li'an</i> Untuk Menafikan Nasab Anak.	14
2. Hukum Akad Nikah Menerusi Sidang Video (Video Conference)	17
3. Hukum Wanita Menyusukan Anak Angkat	18
4. Hukum Upacara Akad Nikah Di Masjid	20
5. Kewajaran Mewajibkan Pelaksanaan Ujian Saringan HIV Kepada Bakal Pengantin	21
6. Pelantikan Pendaftar Nikah Cerai Luar Negara Atas Nama Jawatan	23
7. Hukum Suami Yang Melakukan Hubungan Seksual Secara Paksaan	24
8. Hukum Cerai Taklik Pilihan Kepada Isteri Sekiranya Suami Berpoligami	25
9. Hukum Menggunakan Alat-Alat Bantuan Untuk Tujuan Hubungan Kelamin	26
10. Hukum Menjadikan Caruman Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) Sebagai Harta Sepencarian	27
11. Penceraian Melalui Sistem Pesanan Ringkas (SMS)	30
12. Anak Tak Sah Taraf	31
13. Pencantuman Benih Untuk Mendapatkan Zuriat	32
14. Pencantuman Benih Untuk Mendapatkan Zuriat	33
15. Kahwin Lari Di Selatan Thailand	34

ISI KANDUNGAN

<i>PERKARA</i>	<i>MUKASURAT</i>
16. Perkahwinan Lari Meninggalkan Wali Lebih Dua Marhalah Mengikut Mazhab Syafie	35
17. Pindaan Kepada Akta Penjagaan Budak 1961 Hak Sama Rata Kepada Ibu-Ibu Pemakaian Kepada Orang-Orang Islam	36
18. Tuntutan Fasakh Nikah Isteri Kerana Suami Menghidap Penyakit AIDS Atau Penagih Dadah	37
19. Pernikahan Menggunakan Wali Hakim (Wali Raja) Dan Wali Tahkim	38
20. Pernikahan Melalui Persetujuan (Lelaki Dan Perempuan)	39
21. Mengahwinkan Diri Sendiri	40
22. Harta Sepencarian	41
23. Penamaan Anak Tak Sah Taraf (Anak Luar Nikah)	42
24. Pernikahan Dengan Perempuan Kitabiah	43
25. Pernikahan Dengan Perempuan Kitabiah	44
26. Pernikahan Dengan Perempuan Kitabiah	45
27. Suami Isteri Bukan Beragama Islam Kemudian Salah Seorang Daripadanya Memeluk Agama Islam	46
28. Rancangan Keluarga	47
29. Rancangan Keluarga	48
30. Mengahwini Perempuan Yang Sedang Mengandung Anak Luar Nikah	49

KEPUTUSAN 1
HUKUM MENGGUNAKAN DNA UNTUK MENENTUKAN STATUS NASAB
ANAK DAN TEMPOH MELAKSANAKAN *LI'AN* UNTUK MENAFIKAN
NASAB ANAK.

Muzakarah Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-101 yang bersidang pada 27 September 2012 telah membincangkan Hukum Menggunakan DNA Untuk Menentukan Status Nasab Anak Dan Tempoh Melaksanakan *Li'an* Untuk Menafikan Nasab Anak. Muzakarah telah membuat keputusan seperti berikut :

Setelah meneliti keterangan, hujah-hujah dan pandangan yang dikemukakan, Muzakarah menegaskan bahawa Islam sangat menitik beratkan persoalan nasab dan apabila telah ada dalil yang mengisbatkan nasab, maka penafiannya tidak boleh diterima melainkan dengan kaedah *Li'an* kerana *Li'an* telah sabit melalui al-Quran, al-Sunnah dan al-Ijma' dan merupakan suatu amalan *ta'abbudiah*.

Muzakarah juga menjelaskan bahawa Majma' Fiqh al-Islami yang bersidang pada 21-26 Syawal 1422 bersamaan 5-10 Januari 2002 telah memutuskan bahawa untuk mengisbatkan nasab, penggunaan DNA dibenarkan dan dilakukan atas perintah mahkamah hanya dalam kes pertelingkahan ketidaktahuan nasab anak atas pelbagai sebab, kes kekeliruan atau pertukaran anak di hospital atau pusat jagaan, kes bayi tabung uji serta dalam kes anak-anak yang hilang atas sebab bencana alam dan sebagainya. Walau bagaimanapun, Majma' al-Fiqh al-Islami menetapkan bahawa DNA tidak boleh digunakan untuk menafikan nasab anak apalagi digunakannya mendahului kaedah *Li'an*.

Muzakarah menegaskan bahawa para Fuqaha' telah bersepakat bahawa penafian nasab anak melalui kaedah *Li'an* perlu dilakukan dengan kadar segera (*على الفور*) dan jika penafian nasab tidak dilakukan dalam tempoh yang ditetapkan, maka gugurlah hak penafian nasab tersebut.

Muzakarah turut menegaskan bahawa merujuk kepada Mazhab Syafie, terdapat dua pandangan iaitu dalam *qaul qadim* dan *qaul jadid*. Dalam *qaul qadim*, Imam Syafie menetapkan bahawa penafian hendaklah berlaku sejurus diketahui kelahiran bayi tersebut. Sekiranya penafian tidak dibuat, bermakna seseorang itu telah mengakui bahawa bayi tersebut adalah anaknya. Namun begitu, dalam *qaul jadid*, penafian tidak semestinya secara terus. Ia memerlukan masa sebelum sesuatu keputusan diambil memandangkan ia merupakan satu perkara yang penting. Ia boleh ditangguhkan sehingga tiga hari dan penangguhan hanya boleh berlaku atas sebab-sebab keuzuran.

Sehubungan itu, berdasarkan penegasan dan pandangan para ulama' mengenai tempoh segera bagi melakukan *Li'an* untuk menafikan nasab anak, Muzakarah berpandangan bahawa seseorang yang hendak melakukan *Li'an* bagi penafian nasab anaknya perlu mempunyai tempoh waktu yang munasabah sebelum membuat keputusan demi mengelakkan sebarang kemudaratan yang mungkin berlaku.

Oleh yang demikian, Muzakarah bersetuju memutuskan bahawa tempoh segera bagi seseorang bapa yang hendak melakukan *Li'an* bagi menafikan nasab anaknya adalah bermula daripada tarikh isterinya disahkan mengandung sehinggalah (3) hari selepas bersalin. Penafian setelah tempoh munasabah tersebut adalah tertolak dan anak tersebut adalah sah dan sabit sebagai anaknya.

Muzakarah juga bersetuju memutuskan supaya garis panduan untuk menjalankan ujian DNA oleh pihak berkuasa berkaitan hendaklah diperketatkan lebih-lebih lagi dalam isu untuk menafikan nasab kerana DNA hanya sekadar *qarinah* atau sokongan semata-mata dan tidak boleh dijadikan bukti utama.

KEPUTUSAN 2
HUKUM AKAD NIKAH MENERUSI SIDANG VIDEO.
(VIDEO CONFERENCE).

Muzakarah Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-97 yang bersidang pada 15-17 Disember 2011 telah membincangkan mengenai Hukum Akad Nikah Menerusi Sidang Video (*Video Conference*). Muzakarah telah membuat keputusan seperti berikut :

Setelah meneliti keterangan, hujah-hujah dan pandangan yang dikemukakan, Muzakarah menegaskan bahawa para fuqaha' bersepakat mensyaratkan bahawa bagi memastikan sesuatu akad nikah itu sah, ia hendaklah dilakukan dalam satu majlis (*ittihad al-Majlis*) supaya semuanya terlibat secara lansung semasa pelaksanaan ijab dan qabul.

Sehubungan itu, memandangkan akad nikah menerusi sidang video telah memenuhi syarat *Ittihad al-Majlis* kerana ia dikelaskan sebagai *Ittihad al-Majazi*, Muzakarah bersetuju memutuskan bahawa adalah harus melakukan akad nikah menerusi sidang video dengan syarat-syarat seperti yang berikut :

1. Hendaklah majlis ini berlangsung ditahap al-yakin bukan *al-dzon*.
2. Tidak ada unsur penipuan (*al-gharar*) dan keraguan.
3. Cukup semua rukun dan syarat-syarat sah nikah menurut hukum syarak.
4. Digalakkan wali sendiri yang mengakadnikahkan pasangan .
5. Terdapat halangan untuk melakukan akad nikah di tempat yang ditentukan kerana berjauhan seperti berada di luar negara dan sukar bagi kedua-dua belah pihak berada dalam satu majlis yang sama disebabkan sakit, banjir dan sebagainya.
6. Tertakluk kepada semua peraturan dan undang-undang (seperti Enakmen Keluarga Islam Negeri-Negeri) yang sedang berkuasa.

**KEPUTUSAN 3.
HUKUM WANITA MENYUSUKAN ANAK ANGKAT.**

Muzakarah Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-96 yang bersidang pada 13-15 Oktober 2011 telah membincangkan mengenai Hukum Wanita Menyusukan Anak Angkat. Muzakarah telah membuat keputusan seperti berikut :

Setelah meneliti keterangan, hujah-hujah dan pandangan yang dikemukakan, Muzakarah menegaskan bahawa Islam menggalakkan setiap ibu yang melahirkan anak untuk menyusukan sendiri bayi mereka dengan susu ibu sehingga mencapai usia dua tahun, sekiranya mereka mampu berbuat demikian. Namun begitu, Islam juga membenarkan wanita yang tidak melahirkan anak tetapi mengambil anak angkat, untuk menyusukan sendiri anak tersebut dengan bantuan rawatan perubatan.

Penegakan ini adalah berdasarkan pandangan jumhur fuqaha' yang tidak mensyaratkan seseorang wanita itu mesti hamil terlebih dahulu untuk menyusukan anak sepertimana pandangan Mazhab Hanbali, Syafie dan Hanafi yang menyatakan bahawa seorang perempuan yang hendak menyusukan seorang anak, tidak disyaratkan mempunyai suami yang menyetubuhinya.

Sehubungan itu, Muzakarah bersetuju memutuskan bahawa menggunakan ubat atau suntikan untuk merangsang pengeluaran susu badan adalah harus dengan syarat ianya seorang wanita yang telah mencapai umur baligh sama ada telah berkahwin ataupun sebaliknya dan ubat atau hormon yang digunakan tersebut tidak mengandungi sebarang unsur-unsur najis atau mudharat. Keharusan ini tidak tertakluk bagi seorang lelaki yang berubah menjadi wanita melalui pertukaran jantina.

Jumhur fuqaha' juga bersepakat bahawa terdapat dua kaedah penyusuan bagi menjadikan bayi tersebut mahram dengan sebab susuan, iaitu penyusuan

secara langsung dari payudara dan penyusuan secara tidak langsung seperti menggunakan tiub, botol susu dan sebagainya. Sehubungan itu, bagi wanita yang menggunakan alat sokongan atau alat bantuan sebagai kaedah menyusukan bayi, Muzakarah memutuskan bahawa bayi tersebut sah sebagai anak susuan apabila cukup syarat-syarat penyusuan yang ditetapkan oleh Syarak seperti berikut :

1. Bilangan susuan hendaklah dengan lima kali penyusuan;
2. Susu yang dihisap mestilah sampai ke perut bayi; dan
3. Umur bayi tidak melebihi dua tahun mengikut perkiraan bulan qamariah.

Hujah *thabit* ini ialah kerana susu ibu tersebut telah menjadi makanan asasi kepada bayi yang menumbuhkan daging yang memanjangkan tulang, sama seperti bayi yang menyusu secara terus daripada payudara.

Walau bagaimanapun, sekiranya kaedah yang dilakukan adalah dengan cara menyuntik susu melalui qubul atau dubur, menitik susu ke dalam mata, telinga atau di tempat luka tubuh badan, maka bayi tersebut tidak sah sebagai anak susuan.

Muzakarah juga memutuskan bahawa seorang wanita beragama Islam tidak dilarang untuk menyusukan bayi bukan Islam dan juga seorang bayi beragama Islam boleh menyusu kepada wanita bukan Islam kerana tidak ada nas Syarak yang melarangnya. Penyusuan tersebut tidak memberi kesan kepada aqidah dan agama bayi yang disusukan tersebut.

Muzakarah juga memutuskan bahawa susu ibu yang bercampur dengan bahan-bahan lain adalah sama seperti susu ibu yang tidak bercampur dengan makanan, minuman atau lainnya sepertimana pendapat yang *rajih* daripada ulama' Mazhab Syafie dan Hanbali, kerana untuk sabit menjadi anak susuan ialah perlu memenuhi syarat-syarat penyusuan yang ditetapkan oleh Syarak.

Bagi seseorang lelaki yang mengahwini wanita yang menyusukan bayi angkat dan bayi tersebut telah sabit menjadi anak susuan, maka Muzakarah memutuskan bahawa lelaki yang menjadi suami kepada wanita berkenaan adalah menjadi mahram kepada anak susuan tersebut.

**KEPUTUSAN 4.
HUKUM UPACARA AKAD NIKAH DI MASJID.**

Muzakarah Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-95 yang bersidang pada 16-18 Jun 2011 telah membincangkan mengenai Hukum Upacara Akad Nikah Di Masjid . Muzakarah telah membuat keputusan seperti berikut:

1. Setelah meneliti keterangan, hujah-hujah dan pandangan yang dikemukakan, Muzakarah berpandangan bahawa Jumhur ulama' telah memperakukan bahawa upacara akad nikah dibenarkan untuk dilaksanakan di masjid. Bahkan ulama' Mazhab Syafie berpendapat adalah sunat dan digalakkan untuk melaksanakan akad nikah di masjid.
2. Sehubungan itu, Muzakarah bersetuju memutuskan bahawa melakukan upacara akad nikah di masjid atau di surau adalah disunatkan untuk mendapat keberkatan.

Walau bagaimanapun, kedua-dua pihak bagi pengantin lelaki dan perempuan yang turut menyertai upacara akad nikah tersebut hendaklah menjaga adab dan mematuhi peraturan semasa berada di dalam masjid atau surau berkenaan.

**KEPUTUSAN 5.
KEWAJARAN MEWAJIBKAN PELAKSANAAN UJIAN SARINGAN HIV
KEPADA BAKAL PENGANTIN.**

Muzakarah Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-87 yang bersidang pada 23-25 Jun 2011 telah membincangkan Kewajaran Mewajibkan Pelaksanaan Ujian Saringan HIV Kepada Bakal Pengantin. Muzakarah telah memutuskan bahawa :

1. Ujian saringan HIV kepada setiap pasangan yang hendak berkahwin wajib dilaksanakan sebagai langkah pencegahan bagi mengelakkan mudarat yang lebih besar kepada pasangan dan keturunannya.
2. Usaha bersungguh-sungguh hendaklah dilakukan ke arah mewujudkan undang-undang induk di semua negeri bagi memperkukuhkan pelaksanaan ujian saringan HIV ini pada masa-masa akan datang.

Keterangan / hujah :

1. Walaupun perkahwinan adalah sunnah Rasulullah SAW dan amat digalakkan, namun ianya akan bertukar menjadi haram dan dilarang sekiranya kesan yang akan timbul daripada perkahwinan tersebut akan memberikan kemudharatan yang lebih besar. Apabila bertembung kebaikan dan kemudharatan maka menolak kemudharatan itu adalah lebih diutamakan bagi menjamin kelangsungan hidup masyarakat dalam sesebuah negara.
2. Antara Maqasid Syari'yyah yang lima ialah menjaga keturunan. Menutup sesuatu kemudaratan sebelum berlakunya mudarat tersebut adalah lebih baik daripada mengubatinya. Ia adalah penting bagi memelihara agama dan keturunan.

3. Muhammad az-Zuhayli mengatakan bahawa adalah harus bagi pemerintah mengeluarkan hukum mewajibkan sesiapa yang hendak berkahwin melakukan ujian HIV.
4. Ali as-Sabuni berpandangan bahawa pengesahan kesihatan daripada doktor tidak dikira melewati perkahwinan, akan tetapi ianya memberi gambaran yang jelas kepada pasangan yang bakal mendirikan rumah-tangga mengenai perkongsian hidupnya pada masa akan datang. Syariat Islam membenarkan sesuatu yang berfaedah dan bermanfaat (ujian saringan kesihatan) kepada individu dan keluarga walaupun tidak dinaskan oleh fuqaha' ke atasnya secara lansung.

**KEPUTUSAN 6.
PELANTIKAN PENDAFTAR NIKAH CERAI LUAR NEGARA ATAS NAMA
JAWATAN.**

Muzakarah Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-74 yang bersidang pada 25-27 Julai 2006 telah membincangkan Pelantikan Pendaftar Nikah Cerai Luar Negara Atas Nama Jawatan. Muzakarah telah memutuskan bahawa :

1. Islam menyuruh umatnya mempermudah urusan perkahwinan selagimana ia tidak melanggar Hukum Syarak dan mematuhi peraturan negara. Walau bagaimanapun dalam urusan perkahwinan di luar negara, pelantikan Pendaftar Nikah Cerai perlu dipilih daripada mereka yang berkeelayakan dan memenuhi syarat-syarat wali yang ditetapkan.
2. Berdasarkan keperluan tersebut, Muzakarah memutuskan bahawa pelantikan Pendaftar Nikah Cerai Luar Negara tidak boleh dibuat atas nama jawatan, tetapi perlu dibuat atas nama individu yang berkeelayakan menurut Syarak.

**KEPUTUSAN 7.
HUKUM SUAMI YANG MELAKUKAN HUBUNGAN SEKSUAL SECARA
PAKSAAN.**

Muzakarah Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-71 yang bersidang pada 22- 24 November 2005 telah membincangkan Hukum Suami Yang Melakukan Hubungan Seksual Secara Paksaan. Muzakarah telah memutuskan bahawa di dalam Islam hubungan di antara lelaki dan wanita adalah diharamkan setelah melalui akad Ijab dan Qabul yang sah.

Oleh itu, Muzakarah bersetuju memutuskan bahawa tiada istilah rogol atau melanggar hak asasi manusia dalam sebuah perkahwinan yang sah dan keganasan rumahtangga yang berlaku adalah bersifat *dharar* yang boleh diambil tindakan melalui peruntukan undang-undang sedia ada.

**KEPUTUSAN 8.
HUKUM CERAI TAKLIK PILIHAN KEPADA ISTERI SEKIRANYA SUAMI
BERPOLIGAMI.**

Muzakarah Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-71 yang bersidang pada 22-24 November 2005 telah membincangkan Hukum Cerai Taklik Pilihan Kepada Isteri Sekiranya Suami Berpoligami. Muzakarah telah memutuskan bahawa :

1. Di dalam Islam poligami adalah diharuskan. Oleh itu dengan mengambil kira hikmah poligami yang telah disyariatkan, Muzakarah memutuskan bahawa cadangan memasukkan lafaz cerai taklik sekiranya suami berpoligami tidak perlu dilaksanakan.
2. Muzakarah juga berpandangan bahawa Undang-Undang Keluarga Islam yang sedia ada telah lengkap dan mencakupi semua isu berkaitan institusi keluarga Islam. Sehubungan itu sebarang pindaan undang-undang bagi tujuan penambahan lafaz cerai taklik ini adalah tidak diperlukan.

**KEPUTUSAN 9.
HUKUM MENGGUNAKAN ALAT-ALAT BANTUAN UNTUK TUJUAN
HUBUNGAN KELAMIN.**

Muzakarah Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-69 yang bersidang pada 13-15 Jun 2005 telah membincangkan Hukum Menggunakan Alat-Alat Bantuan Untuk Tujuan Hubungan Kelamin. Muzakarah telah memutuskan bahawa harus menggunakan alat bantuan untuk tujuan hubungan kelamin selagimana ia tidak memudaratkan dan tidak najis.

**KEPUTUSAN 10.
HUKUM MENJADIKAN CARUMAN KUMPULAN WANG SIMPANAN
PEKERJA (KWSP) SEBAGAI HARTA SEPENCARIAN.**

Muzakarah Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-67 yang bersidang pada 22 Februari 2005 telah membincangkan Hukum Menjadikan Caruman Kumpulan Wang Simpanan Pekerja (KWSP) Sebagai Harta Sepencarian. Muzakarah telah memutuskan bahawa wang caruman KWSP tidak boleh dianggap sebagai harta sepencarian dan menetapkan wang tersebut sebagai harta pusaka yang perlu dibahagikan mengikut hukum faraid.

Keterangan / hujah :

LATAR BELAKANG

Isu untuk menjadikan wang caruman KWSP sebagai harta sepencarian timbul apabila terdapat beberapa pihak yang mahukan pihak isteri juga turut mempunyai hak dalam caruman KWSP suami terutama apabila berlaku perceraian atau kematian si suami.

Undang-Undang Pentadbiran Mahkamah Syariah di Kelantan dan Undang-Undang Keluarga Islam di seluruh negeri serta Wilayah Persekutuan ada mentafsirkan maksud harta sepencarian. Dari sudut perundangan, terdapat sedikit perbezaan dalam pentafsiran terminologi ini sungguhpun tidak terdapat perbezaan dari segi amalan pembahagian. Umumnya, harta sepencarian dapat didefinisikan sebagai harta sama ada harta alih atau harta tak alih yang diperoleh bersama oleh suami dan isteri hasil daripada usaha dan sumbangan bersama-sama

dalam tempah perkahwinan mereka dan termasuklah juga nilai harta yang diperolehi sebelum mereka berkahwin yang telah dimajukan atau ditingkatkan nilainya dalam masa perkahwinan melalui usaha bersama.

Mahkamah Syariah diberi bidang kuasa eksklusif untuk mendengar dan membicarakan tuntutan harta sepencarian daripada mana-mana pasangan Islam yang telah bercerai. Terdapat dua faktor yang diambil kira dalam menentukan sesuatu itu merupakan harta sepencarian atau tidak. Faktor pertama ialah sumbangan secara langsung. Sumbangan ini merujuk kepada usaha bersama yang jelas oleh pasangan suami isteri untuk memperoleh sesuatu aset itu. Ia merupakan faktor utama bagi mahkamah untuk mensabitkan adanya hak harta sepencarian semasa dalam tempoh perkahwinan.

Faktor kedua merujuk kepada sumbangan secara tidak langsung oleh isteri atau suami kepada pasangannya dalam mendapatkan sesuatu aset. Sebagai contoh, suami berkerja untuk mendapatkan sumber pendapatan, manakala isteri ialah seorang suri rumah yang tidak berkerja bersama-sama dalam memperoleh sumber pendapatan tersebut. Namun, kebijaksanaan isteri dalam menguruskan rumah, anak-anak dan sebagainya ditafsirkan sebagai sumbangan secara tidak langsung yang menjamin seseorang suami dapat menumpukan sepenuh perhatian kepada kerjayanya .

Daripada huraian yang telah dibuat, caruman KWSP tidak dikategorikan sebagai harta sepencarian. Di bawah Akta KWSP 1991, Seksyen 51, Simpanan KWSP ahli yang masih hidup adalah hak mutlak pencarum untuk kebajikan mereka pada hari tua yang tidak boleh dipindahkan kepada pihak lain. Akta KWSP ini pula terletak di bawah undang-undang sivil.

HUJAH DAN DALIL

Tiada dalil khusus tentang harta sepencarian dan cara pembahagian dalam al-Quran dan hadis. Namun demikian, Allah SWT telahpun menggariskan prinsip asas pemilikan iaitu ia berdasarkan kepada usaha tanpa membezakan antara lelaki dan wanita. Firman Allah SWT berikut ini menjadi asas kepada kepentingan pertimbangan sumbangan secara lansung dan penentuan harta sepencarian :

Maksudnya :

“Dan bagi orang lelaki ada bahagian dari apa yang mereka usahakan dan orang perempuan pula ada bahagian daripada apa yang mereka usahakan.”

(Al-Nisa' :32)

Mazhab Syafie menggariskan, konsep perkongsian harta boleh dilihat melalui Syarikat *al-'inan* yang perkongsian dalam bentuk harta dibuat oleh dua pihak atau lebih melalui akad, dan keuntungan kembali kepada pihak tersebut menurut upah yang munasabah dengan kerja. Mazhab Hanafi mengharuskan secara mutlak Syarikat *Al-abdan* di mana perkongsian berlaku apabila dua orang berkongsi tenaga dan usaha tanpa harta dan modal. Maka keuntungan kembali kepada kedua-dua pihak atas kadar upah yang munasabah mengikut kerja, Mazhab Maliki dan Mazhab Hanbali juga bersependapat begini dengan mensyaratkan persamaan dari segi jenis kerja.

Berdasarkan pandangan para ulama, dapat dirumuskan bahawa sumbangan kerja menjadi faktor menentukan wang simpanan KWSP sebagai harta sepencarian atau tidak. Perkongsian wang simpanan KWSP bukanlah perkongsian berakad dalam bentuk harta. Sekalipun terdapat perkongsian usaha dan tenaga, namun sumbangan isteri atau suami kepada pasangannya di dalam atau di luar rumah bukanlah dari jenis kerja yang sama yang dilakukan oleh pasangan tersebut. Oleh itu, wang simpanan KWSP bukanlah bentuk harta sepencarian tetapi harta pusaka yang wajib diagih-agihkan kepada yang berhak menerimanya melalui hukum faraid.

**KEPUTUSAN 11.
PENCERAIAN MELALUI SISTEM PESANAN RINGKAS (SMS).**

Muzakarah Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-59 yang bersidang pada 27 Ogos 2003 telah membincangkan Penceraian Melalui Sistem Pesanan Ringkas (SMS). Muzakarah telah memutuskan bahawa :

1. Talak dalam bentuk tulisan yang jelas daripada suami yang ditujukan kepada isterinya secara khusus seperti melalui faksimili, SMS, email dan sebagainya merupakan talak secara kinayah dan ianya adalah sah sekiranya disertai dengan niat.
2. Semua penceraian hendaklah dikemukakan kepada Mahkamah Syariah untuk mensabit talak tersebut.
3. Talak yang dilakukan dengan menggunakan alat komunikasi moden adalah kaedah penceraian yang tidak menepati adab penceraian yang digariskan oleh syarak.

KEPUTUSAN 12.
ANAK TAK SAH TARAF.

Muzakarah Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-57 yang bersidang pada 10 Jun 2003 telah membincangkan mengenai Anak Tak Sah Taraf. Muzakarah telah memutuskan seperti berikut :

- a) Anak Tak Sah Taraf ialah :
1. Anak yang dilahirkan di luar nikah sama ada akibat zina atau rogol dan dia bukan daripada persetubuhan syubhah atau bukan daripada anak perhambaan.
  2. Anak dilahirkan kurang dari 6 bulan 2 *lahzah* (saat) mengikut Takwim Qamariah daripada *tamkin* (setubuh).

Anak tidak sah taraf tidak boleh dinasabkan kepada lelaki yang menyebabkan kelahirannya atau kepada sesiapa yang mengaku menjadi bapa kepada anak tersebut. Oleh itu mereka tidak boleh pusaka mempusakai, tidak menjadi mahram dan tidak boleh menjadi wali.

**KEPUTUSAN 13.
PENCANTUMAN BENIH UNTUK MENDAPATKAN ZURIAT.**

Muzakarah Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-55 yang bersidang pada 8 April 2003 telah membincangkan Pencantuman Benih Untuk Mendapatkan Zuriat :

Muzakarah telah memutuskan bahawa hukum memasukkan embrio ke dalam rahim isteri selepas berlaku kematian suami atau penceraian adalah haram.

**KEPUTUSAN 14.
PENCANTUMAN BENIH UNTUK MENDAPATKAN ZURIAT.**

Muzakarah Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-56 yang bersidang pada 7 Mei 2003 telah membincangkan Pencantuman Benih Untuk Mendapatkan Zuriat. Muzakarah telah memutuskan bahawa :

1. Hukum mencantumkan benih yang dikeluarkan sebelum akad nikah dan kemudiannya dibuat pencantuman dalam tempoh perkahwinan yang sah adalah haram.
2. Hukum mencantumkan benih yang diambil dan dicantumkan dalam tempoh perkahwinan yang sah adalah harus.

**KEPUTUSAN 15.
KAHWIN LARI DI SELATAN THAILAND.**

Muzakarah Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-52 yang bersidang pada 1 Julai 2002 telah membincangkan Kahwin Lari di Selatan Thailand. Muzakarah telah memutuskan bahawa hukum pernikahan di luar negara adalah sah dengan syarat :

1. Pernikahan itu mengikut rukun nikah.
2. Pernikahan itu melebihi dua marhalah.
3. Tiada keputusan mahkamah yang menghalang perempuan itu berkahwin atas alasan syarak di tempat dia bermastautin.
4. Pernikahan itu dilakukan oleh wali hakim yang diiktiraf oleh wilayah negara berkenaan dan diakadnikahkan di wilayah berkenaan di mana ia ditauliahkan sebagai wali hakim.

**KEPUTUSAN 16.
PERKAHWINAN LARI MENINGGALKAN WALI LEBIH DUA MARHALAH
MENGIKUT MAZHAB SYAFIE.**

Muzakarah Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-52 yang bersidang pada 1 Julai 2002 telah membincangkan Perkahwinan Lari Meninggalkan Wali Lebih Dua Marhalah Mengikut Mazhab Syafie:

Muzakarah telah memutuskan bahawa perkahwinan yang dilakukan oleh jurunikah yang diiktiraf oleh pihak berkuasa bagi pasangan yang berjauhan dari wali lebih dari dua marhalah adalah sah

**KEPUTUSAN 17.
PINDAAN KEPADA AKTA PENJAGAAN BUDAK 1961 HAK SAMA RATA
KEPADA IBU-IBU PEMAKAIAN KEPADA ORANG-ORANG ISLAM.**

Muzakarah Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-52 yang bersidang pada 1 Julai 2002 telah membincangkan Pindaan Kepada Akta Penjagaan Budak 1961 Hak Sama Rata Kepada Ibu-Ibu Pemakaian Kepada Orang-Orang Islam :

Muzakarah telah memutuskan bahawa pindaan kepada Akta Penjagaan Budak 1961 Hak Sama Rata Kepada Ibu-Ibu Pemakaian Kepada Orang-Orang Islam adalah bertentangan dengan hukum Islam dan disarankan agar dibuat kajian lanjut secara mendalam.

**KEPUTUSAN 18.
TUNTUTAN FASAKH NIKAH ISTERI KERANA SUAMI MENGHIDAP
PENYAKIT AIDS ATAU PENAGIH DADAH.**

Muzakarah Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-37 yang bersidang pada 23 Mac 1995 telah membincangkan Tuntutan Fasakh Nikah Isteri Kerana Suami Menghidap Penyakit AIDS Atau Penagih Dadah :

Muzakarah telah meluluskan fatwa tuntutan fasakh nikah isteri kerana suami menghidap penyakit AIDS atau penagih dadah dengan perakuan dari pakar perubatan yang adil.

**KEPUTUSAN 19.
PERNIKAHAN MENGGUNAKAN WALI HAKIM (WALI RAJA) DAN WALI
TAHKIM.**

Muzakarah Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-24 yang bersidang pada 5-6 Jun 1989 telah membincangkan Pernikahan Menggunakan Waki Hakim (Wali Raja) Dan Wali Tahkim. Muzakarah telah memutuskan bahawa :

1. Pernikahan wanita-wanita tidak mempunyai wali nasab di negeri Sabah yang dilakukan oleh jurunikah atau kadi yang dilantik oleh Tuan Yang Terutama adalah dikira pernikahan secara wali hakim dan pernikahan itu adalah sah di sisi Syarak.
2. Mufti Negeri Sabah hendaklah membuat kenyataan umum di negeri itu mengenai keputusan seperti di perenggan di atas .
3. Pernikahan pelajar atau rakyat Malaysia di luar negeri secara wali tahkim atau tidak mengikut peraturan-peraturan yang telah ditetapkan oleh Kerajaan Malaysia adalah dilarang.

**KEPUTUSAN 20.
PERNIKAHAN MELALUI PERSETUJUAN (LELAKI DAN PEREMPUAN).**

Muzakarah Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-20 yang bersidang pada 2 April 1988 telah membincangkan Pernikahan Melalui Persetujuan (Lelaki dan Perempuan) :

Muzakarah telah memutuskan bahawa adalah tidak sah pernikahan demikian kerana pernikahan ini tidak mempunyai saksi dan tidak menggunakan sighth ljab dan Qabul seperti yang *diittifaq* (disepakati) oleh empat mazhab Islam iaitu Syafie, Hanbali, Maliki, Hanafi.

**KEPUTUSAN 21.
MENGAWINKAN DIRI SENDIRI.**

Muzakarah Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-20 yang bersidang pada 2 April 1988 telah membincangkan Mengahwinkan Diri Sendiri :

Muzakarah telah memutuskan bahawa adalah tidak sah perkahwinan mengahwinkan diri sendiri kerana pernikahan ini tidak memenuhi syarat dan rukun yang telah *diittifaq* (disepakati) oleh mazhab yang empat, iaitu tiada wali dan saksi.

**KEPUTUSAN 22.
HARTA SEPENCARIAN.**

Muzakarah Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-4 yang bersidang pada 13-14 April 1982 telah membincangkan Harta Sepencarian. Muzakarah telah memutuskan bahawa :

1. Segala apa yang diberi atau dihibahkan oleh suami kepada isteri atau sebaliknya dengan bukti secara Syarak atau dengan pengakuan dari pihak yang memberi adalah menjadi hak kepada yang menerima.
2. Mengenai rumah tempat tinggal dan perabot pada dasarnya adalah menjadi hak suami kecuali bila ada kenyataan menunjukkan bahawa suami menghibahkan kepada isterinya, atau kepunyaan isterinya.
3. Mas kahwin, pakaian dan nafkah pada dasarnya adalah menjadi hak isteri.

KEPUTUSAN 23.

PENAMAAN ANAK TAK SAH TARAF (ANAK LUAR NIKAH).

Muzakarah Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-1 yang bersidang pada 28-29 Januari 1981 telah membincangkan Penamaan Anak Tak Sah Taraf (Anak Luar Nikah) :

Muzakarah telah memutuskan bahawa anak zina atau anak di luar nikah (anak tak sah taraf) sama ada diikuti dengan perkahwinan kedua pasangan ibu bapanya atau tidak hendaklah di 'bin' atau di 'bintikan' kepada Abdullah.

**KEPUTUSAN 24.
PERNIKAHAN DENGAN PEREMPUAN KITABIAH.**

Persidangan Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-10 yang bersidang pada 29 April 1975 telah membincangkan Pernikahan Dengan Perempuan Kitabiah :

Persidangan telah memutuskan bahawa apabila seseorang perempuan bukan Islam memeluk agama Kristian berkahwin dengan lelaki Islam maka nikahnya tidak sah kecuali kafir Kitabiah.

**KEPUTUSAN 25.
PERNIKAHAN DENGAN PEREMPUAN KITABIAH.**

Persidangan Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-14 yang bersidang pada 14 Julai 1977 telah membincangkan Pernikahan Dengan Perempuan Kitabiah. Persidangan telah memutuskan bahawa takrif Kafir Kitabi ialah orang Yahudi atau Nasrani :

1. Yang berketurunan Nabi Yaakub a.s., jika tidak diketahui datuk neneknya memeluk agama itu selepas dinasahkan (dibatalkan) oleh agama yang berikutnya seperti agama Yahudi dinasahkan oleh agama Nasrani dan agama Nasrani dinasahkan oleh agama Islam; atau
2. Yang bukan berketurunan Nabi Yaakub a.s., jika diketahui datuk neneknya memeluk agama itu sebelum dinasahkan.
Hukumnya halal nikah dengan perempuan Kafir Kitabi seperti di atas. Manakala perempuan Yahudi atau Nasrani yang bukan Kitabi seperti yang disebutkan di atas adalah haram.

KEPUTUSAN 26.
PERNIKAHAN DENGAN PEREMPUAN KITABIAH.

Persidangan Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-18 yang bersidang pada 14 Mei 1980 telah membincangkan Pernikahan Dengan Perempuan Kitabiah. Persidangan telah memutuskan bahawa :

1. Pernikahan orang Islam dengan perempuan Kitabiah (bukan asli) adalah tidak sah mengikut Mazhab Syafie.
2. Pernikahan seperti itu (pernikahan orang Islam dengan perempuan Kitabiah bukan asli) yang telah dilakukan pada masa yang lalu harus mengikut pendapat setengah ulama' dengan syarat jika pernikahan itu diadakan mengikut Islam dan keluarga itu hendaklah hidup secara Islam termasuk pendidikan anak-anak. Jika tidak dilakukan demikian maka perkahwinan itu hendaklah dibatalkan.
3. Pernikahan suami/isteri Kristian kemudian si suami masuk Islam maka pernikahannya dikira sah dengan syarat kehidupannya mengikut cara Islam.

**KEPUTUSAN 27.
SUAMI ISTERI BUKAN BERAGAMA ISLAM KEMUDIAN SALAH SEORANG
DARIPADANYA MEMELUK AGAMA ISLAM.**

Persidangan Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-10 yang bersidang pada 30 April 1975 telah membincangkan Suami Isteri Bukan Beragama Islam Kemudian Salah Seorang Daripadanya Memeluk Agama Islam. Persidangan telah memutuskan bahawa :

1. Pernikahan pasangan suami isteri yang bukan beragama Islam akan terputus jika salah seorang daripadanya memeluk agama Islam tetapi jika yang seorang lagi memeluk agama Islam juga dalam masa iddah itu maka kekal nikah mereka.
2. Dalam keadaan di mana salah seorang daripada suami isteri yang bukan beragama Islam memeluk agama Islam maka hendaklah diberi penerangan kepada mereka mengenai terpisahnya yang akan berlaku (tertalak) jika seorang lagi tidak memeluk agama Islam dan hendaklah dinasihatkan dan dirujuk yang seorang lagi itu dengan hikmah supaya ia memeluk agama Islam juga.

KEPUTUSAN 28.
RANCANGAN KELUARGA.

Persidangan Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-8 yang bersidang pada 22 November 1973 telah membincangkan Rancangan Keluarga :

Persidangan telah memutuskan bahawa menggalakkan amalan rancangan keluarga kepada umum adalah haram, tetapi bagi orang perseorangan atas sebab-sebab tertentu adalah diharuskan.

KEPUTUSAN 29.
RANCANGAN KELUARGA.

Persidangan Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-12 yang bersidang pada 20 Februari 1977 telah membincangkan Rancangan Keluarga. Persidangan telah memutuskan bahawa Rancangan Keluarga mengandungi tiga bahagian, iaitu :

1. Memandulkan lelaki atau perempuan hukumnya adalah haram.
2. Mencegah beranak atau menghadkan bilangan anak hukumnya adalah haram melainkan dengan sebab-sebab yang diharuskan oleh syarak bagi orang-orang perseorangan.
3. Menyusun keluarga dari segi kesihatan, pelajaran dan kebahagiaan keluarga dengan cara yang lain daripada (1) dan (2) di atas adalah harus.

**KEPUTUSAN 30.
MENGAWINI PEREMPUAN YANG SEDANG MENGANDUNG ANAK
LUAR NIKAH.**

Persidangan Jawatankuasa Fatwa Majlis Kebangsaan Bagi Hal Ehwal Ugama Islam Malaysia Kali Ke-3 yang bersidang pada 21-22 Januari 1971 telah membincangkan Mengahwini Perempuan Yang Sedang Mengandung Anak Luar Nikah :

Persidangan telah memutuskan bahawa perempuan yang sedang mengandung anak luar nikah harus dinikahkan tetapi anaknya tidak boleh dinasabkan kepada lelaki itu, tidak dapat pesaka

NOTA

NOTA

Diterbitkan oleh:

JABATAN MUFTI NEGERI PULAU PINANG

Tingkat 48, KOMTAR, 10000 Georgetown, Pulau Pinang.

Tel: 04-263 2975

Faks : 04-263 2985

<http://mufti.penang.gov.my>